

ORGANIZÁCIA A VYKONÁVANIE ÚRADNÝCH KONTROL ZVIERAT A TOVARU VSTUPUJÚCICH DO EURÓPSKEJ ÚNIE Z TRETÍCH KRAJÍN

ORGANIZATION AND IMPLEMENTATION OF OFFICIAL CONTROLS OF ANIMALS AND GOODS ENTERING THE EUROPEAN UNION FROM THIRD COUNTRIES

Kožárová Ivona, Jevinová Pavlína, Marcinčák Slavomír, Hriciková Simona

Katedra hygieny, technológie a zdravotnej bezpečnosti potravín, UVLF v Košiciach, Komenského 73, 041 81 Košice, Slovenská republika

The European Union is a significant importer of animals and goods from third countries. The strict import rules set by the current legal framework of the European Union on official controls dealing with food and feed hygiene, consumer safety and animal health, aim to ensure that all imports meet the same high standards as animals, food and feed produced in the European Union. The aim of the paper is to provide an up-to-date view of the organization and implementation of official controls of animals and goods entering the European Union from third countries.

Úradné kontroly zvierat a tovaru vstupujúcich do Európskej Únie (EÚ) z tretích krajín sa vykonávajú na hraničných kontrolných stanicích určených členskými štátmi v súlade s požiadavkami pre zdravie ľudí, zvierat alebo rastlín, pre dobré životné podmienky zvierat a, pokiaľ ide o GMO a prípravky na ochranu rastlín, aj pre životné prostredie a vzhľadom na riziko, ktoré môžu predstavovať. Úradné kontroly sa vykonávajú pred tým, ako sa zvieratá alebo tovar uvoľnia do voľného obehu v EÚ.

Frekvencia úradných kontrol primerane zohľadňuje riziká pre zdravie ľudí, zvierat a rastlín, dobré životné podmienky zvierat a životné prostredie, ktoré môžu predstavovať zvieratá a tovar vstupujúce do EÚ, berúc do úvahy dodržiavanie požiadaviek stanovených v právnych predpisoch EÚ prevádzkovateľom v minulosti, výsledky kontrol zvierat a tovaru vykonaných v príslušných tretích krajinách a záruky poskytnuté treťou krajinou, že zvieratá a tovar vyvážené do EÚ spĺňajú požiadavky stanovené v právnych predpisoch EÚ.

- ❖ Zoznamy zvierat, produktov živočíšneho pôvodu, zárodočných produktov, vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov, zmiešaných výrobkov, ako aj sena a slamy podliehajúce úradným kontrolám na hraničných kontrolných stanicích stanovuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2021/632. Pre niektoré potraviny a krmivá neživočíšneho pôvodu pochádzajúce z určitých tretích krajín sa z dôvodu zisteného rizika a v závislosti od závažnosti daného rizika pri vstupe do EÚ uplatňujú núdzové opatrenia, resp. dočasné zvýšenie počtu úradných kontrol v zmysle vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 2019/1793.
- ❖ Úradná kontrola na hraničnej kontrolnej stanici vykonávaná úradným veterinárnym lekárom pozostáva z dokladovej kontroly, identifikačnej kontroly a fyzickej kontroly. Podrobné pravidlá operácií, ktoré sa majú vykonať počas dokladových kontrol, identifikačných kontrol a fyzických kontrol zvierat a tovaru podliehajúcich úradným kontrolám na hraničných kontrolných stanicích a po daných kontrolách ustanovuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2019/2130.
- ❖ Pre vykonanie veterinárnej kontroly na hraničnej kontrolnej stanici sú osoby zodpovedné za náklad, príjemcovia a dotknutí prevádzkovateľa povinní, v dostatočnom časovom predstihu (do 24 hodín), elektronicky zaslať príslušnému orgánu na hraničnej kontrolnej stanici 1. časť jednotného vstupného zdravotného dokladu (CHED) s uvedením predpokladaného dátumu a času príchodu zásielky na hraničnú kontrolnú stanicu. Ak je to potrebné z dôvodu poskytnutia záruk a dôkazov na ochranu zdravia, zásielku musí sprevádzať úradný certifikát a výsledok laboratórnej analýzy vykonanej v akreditovanom laboratóriu. Formáty jednotných vstupných zdravotných dokladov ustanovuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2019/1715, Vzory zdravotných certifikátov ustanovuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2020/2235.
- ❖ Príslušné orgány úradne pozastavia, prípadne izolujú alebo umiestnia do karantény všetky zásielky zvierat alebo tovaru vstupujúcich do EÚ, ktoré nie sú v súlade s požiadavkami stanovenými v právnych predpisoch EÚ a zamietnu ich vstup do EÚ.
- ❖ V prípade zásielky, u ktorej sa potvrdilo, že nie je v súlade s požiadavkami stanovenými v právnych predpisoch EÚ, príslušný orgán bezodkladne nařadí prevádzkovateľovi zodpovednému za zásielku zničiť zásielku, zaslať zásielku späť mimo EÚ, alebo podrobiť zásielku špeciálnemu ošetrovaniu alebo akémukoľvek inému opatreniu potrebnému na zabezpečenie dodržiavania príslušných pravidiel EÚ.
- ❖ Príslušné orgány oznamujú všetky rozhodnutia, ktoré sa prijímajú v prípade nedodržiavania pravidiel v súvislosti so zásielkami vstupujúcimi do EÚ Komisii, príslušným orgánom ostatných členských štátov, colným orgánom, príslušným orgánom tretej krajiny pôvodu a prevádzkovateľovi zodpovednému za zásielku. Uvedené oznámenie sa vykonáva prostredníctvom systému riadenia informácií pre úradné kontroly (IMSOC). Neuspokojivé výsledky sa okamžite hlásia aj pomocou rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá (RASFF).
- ❖ Náklady na vykonanie úradných kontrol a opatrení nariadených príslušným orgánom znáša odosielateľ, príjemca alebo ich zástupca. Povinné poplatky a platby za úradné kontroly zásielok zvierat a tovaru vstupujúcich do EÚ sú ustanovené nariadením (EÚ) č. 2017/625.

Vykonávanie úradných kontrol zvierat a tovaru vstupujúcich do Európskej únie z tretích krajín je kľúčovým faktorom na zabezpečenie toho, aby živé zvieratá, produkty živočíšneho pôvodu, zárodočné produkty, vedľajšie živočíšne produkty, rastliny a rastlinné produkty boli bezpečné a spĺňali špecifické podmienky dovozu stanovené v právnych predpisoch EÚ. Účinnosť a efektívnosť úradných kontrol prispieva k dosiahnutiu vysokej úrovne zdravia ľudí a ochrany spotrebiteľa.

POĎAKOVANIE

Spracovanie príspevku bolo podporené projektom KEGA č. 015UVLF-4/2021.